
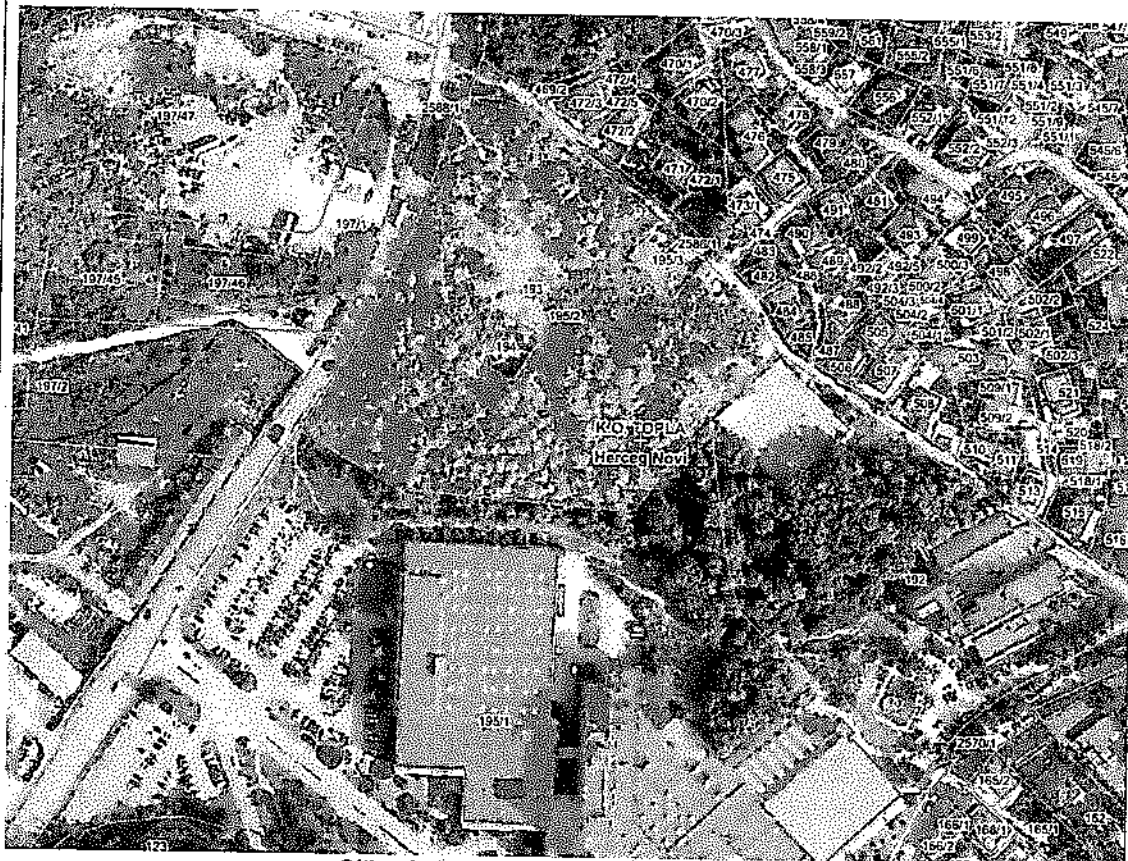

URBANISTIČKO – TEHNIČKI USLOVI

1	URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI za izradu tehničke dokumentacije	
2	za izgradnju kompleksa obrazovnih sadržaja koji će obuhvatati srednje stručno obrazovanje fizioterapije, fakultetski sadržaj za primijenjenu fiziterapiju i osnovno obrazovanje, na lokaciji koju čini katastarska parcela br. 195/2 KO Topla, u zahvatu Prostornog plana posebne namjene za obalno područje (PPNOP) („Sl.list CG“, br.56/18) Opština Herceg Novi i Prostornog urbanističkog plana Opštine Herceg Novi (Sl.list CG - opštinski propisi br.52/18)	
3	PODNOŠILAC ZAHTEVA:	Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju „Dr Simo Milošević“ A.D. Igalo, Opština Herceg Novi
4	POSTOJEĆE STANJE	
<p>Uvidom u priloženu dokumentaciju, kopiju plana, listove nepokretnosti i važeću plansku dokumentaciju, konstatovano je sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> – katastarska parcela br. 195/2 KO Topla, Pj Herceg Novi, je površine 19195 m², evidentirana u list nepokretnosti 443-Prepis, načina korišćenja–dvorište ODLUKA DRŽAVNOG ORGANA, korišćenje - INSTITUT DOKTOR SIMO MILOŠEVIĆ; <p>Predmetna parcela se nalaze u zahvatu Prostornog plana posebne namjene za obalno područje (PPNOP), Opština Herceg Novi i Prostornog urbanističkog plana Opštine Herceg Novi (PUP).</p> 		
<p style="text-align: center;">Slika 1: izvod iz kosih ortofoto snimaka</p>		

Slika 2: lokacija sa Geoportala UZN

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta je, Rješenjem broj 10101-011/21-239/1 od 15.02.2020.godine, formiralo Komisiju za ostvarivanja uvida u ispunjenost propisanih uslova za izgradnju osnovne škole u Igalu, Opština Herceg Novi.

Zaključak Komisije je da je lokacija na Šištetu – kat. parcela br. 195/2 KO Topla, površine 19.195 m² prepoznata kao najoptimalnije rješenje za izgradnju kompleksa obrazovnih sadržaja koji će obuhvatiti srednje stručno obrazovanje fizioterapije, fakultetski sadržaj za primijenjenu fizioterapiju i osnovno obrazovanje. U okviru parcele potrebno je planirati rekreativne sadržaje otvorenog tipa, između ostalog trim i pješačke staze čime bi se doprinijelo kvalitetnoj valorizaciji lokacije, a samim tim i dodatno obogatila ponuda zdravstvenog turizma Herceg Novog.

5 PLANIRANO STANJE

5.1. Namjena parcele - lokacije

Predmetna lokacija nalazi se u obuhvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Herceg Novi, u daljem tekstu – PUP Herceg Novog i Prostornog plana posebne namjene za obalno područje, u daljem tekstu - PPPNOP. Prilikom izrade ovih UTU uzete su u obzir smjernice oba planska dokumenta.

Površina lokacije na kojoj je predviđena izgradnja objekta iznosi 19195 m².

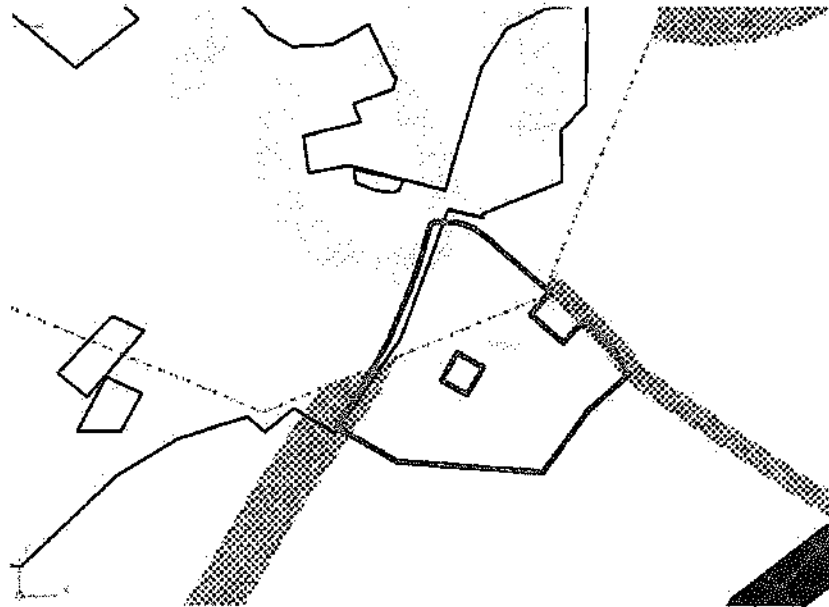
Lokacija čini dio postojećeg kompleksa Instituta doktor Simo Milošević na katastarskoj parceli 195/2 KO Topla, Opština Herceg Novi.

Shodno zahtjevu Instituta Dr Simo Milošević A.D., a u skladu sa smjernicama planova višeg reda, na predmetnom prostoru ovim urbanističko - tehničkim uslovima omogućava

se izrada tehničke dokumentacije za kompleks obrazovnih sadržaja koji će obuhvatiti srednje stručno obrazovanje fizioterapije, fakultetski sadržaj za primijenjenu fizioterapiju i osnovno obrazovanje, u skladu sa članom 218a Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Prema grafičkom prilogu br. 14 Plan namjene površina, Prostornog plana posebne namjene za obalno područje, predmetna lokacija je namjene površina naselja.

Površina naselja obuhvata građevinsko zemljište (izgrađene i neizgrađene površine namijenjene za stanovanje, rad i odmor, **javne objekte**, infrastrukturu i površine posebne namjene, zelene površine) i i negrađevinsko zemljište (površine koje nijesu opredijeljene za izgradnju).

NAMJENA POVRŠINA

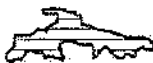

Postojeća izgrađenost

1. Površine naselja

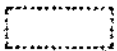

Detaljna razrade u okviru plana

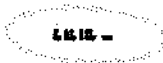

Posebne površine za turizam

(Ostrvo Sveti Marko, Ostrvo Sveti Nikola i Ostrvo Marmaja)

Bivše vojne lokacije predviđene za potencijalnu turističku valorizaciju

Lokacije za ruralni razvoj

PPPN za Obalno područje Crne Gore do 2030.		- PREDLOG -	
Naslov sr. priloga:			
PLAN NAMJENE POVRŠINA			
Naručilac:		Oznaka slojera:	
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA			
Obraditelj:		Razmjera:	
 Horwath HTL		R 1:50000	
Podizvođa:		Br. priloga:	
Zornb Kolar		14	

	<p>Prema PUP-u Opštine Herceg Novi katastarska parcela 195/2 KO Topla je u zahvatu Generalne urbanističke razrade „Igalo“ u planskoj jedinici 01-3, koja obuhvata središnji i istočni dio prostorne cjeline Igalo – Institut, planirano lječilišno mjesto, gdje se nalaze već formirana stambena zona sa manjim sadržajima poslovanja, uglavnom u funkciji trgovine i turizma.</p> <p>Shodno tekstualnom dijelu PUP-a, Opština Herceg Novi planira da re-afirmiše svoju staru prepoznatljivost u oblasti zdravstva i razvija zdravstvene usluge. Institut „Simo Milošević“ zadržava postojeće i otvara nove specijalizacije. Pored zdravstvenih usluga, Institut podržava stručni i istraživački rad a postojeća obrazovna institucija vezana za djelatnost Instituta-Fakultet primjenjene fizioterapije, nudi specifične edukacione programe regionalnom i širem međunarodnom tržištu. Institut otvara nove programe u saradnji sa domaćim i stranim edukacionim i istraživačkim institucijama i postaje specifični stručno-naučni centar u oblasti banjske rehabilitacije.</p> <p>Igalo, Zelenika i Bijela su značajni lokalni centri u kojima treba da jačaju javne funkcije koje će omogućiti zadovoljenje primarnih obrazovnih, zdravstvenih, sportskih i kulturnih potreba stanovništva uključujući i potrebe stanovnika u svojoj gravitacionoj zoni uticaja. Mreža značajnih lokalnih centara predstavlja sa jedne strane određenu podršku opštinskom centru, ali i rasterećenje centra opštine u pojedinim funkcijama.</p> <p>U okviru poglavlja 7.4.1.5. Razvoj društvenih djelatnosti, naglašeno je da je stepen razvijenosti društvenih djelatnosti na nekom području uslovljen je prvenstveno njegovom ekonomskom razvijenošću, rastom i razmještajem stanovništva. Struktura, razmještaj i dimenzionisanje društvenih fondova planiraju se na osnovu stvarnih interesa i potreba građana, a prema odgovarajućim standardima za svaku grupu sadržaja pojedinačno.</p> <ul style="list-style-type: none"> - U dijelu osnovnog obrazovanja uz školske objekte od 6m² po djetetu je potrebno obezbijediti površinu školskog dvorišta koja će zadovoljavati propisani normativ od 15-20 m² otvorenog prostora po djetetu. Na bazi ovoga će se planirati dodatni školski prostori, odono, objekti. - Uz pretpostavku da će se prekinuti kontinuitet pada broja upisanih đaka, biće neophodno obezbijediti kapacitete za 1 147 mladih koji će upisati srednju školu, te je uz postojećih 5 727 m² neophodno obezbijediti dodatnih dodatnih 1 728 m² zatvorenog školskog prostora kako bi bio zadovoljen standard 6,5 m²/učeniku. - U dijelu visokog obrazovanja se planira proširenje obrazovnih mogućnosti kroz razvoj djelatnosti Instituta „Dr. Simo Milošević“ u domenu specifičnih specijalizacija. Ova oblast obrazovanja će biti namijenjena širem regionu i imaće ulogu okosnice povezivanja u stručnom i istraživačkom radu. <p>U PUP-u Herceg Novi definisana je potreba za 3298 učenika osnovne škole i 1147 učenika srednje škole za period do 2030. godine za cjelokupnu opštinu.</p> <p>Projektnu dokumentaciju i arhitektonska rješenja raditi u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za osnivanje ustanova u oblasti obrazovanja i vaspitanja ("Sl.list RCG", br. 040/06).</p> <p>Shodno Dopisu Ministarstva prosvjete predloženo je da kapacitet objekta bude 1000 učenika.</p>
5.2.	<p>Pravila parcelacije, građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama</p>
	<p>Urbanistička parcela se formira uz maksimalno poštovanje postojeće katastarske parcelacije, na način da postojeća katastarska/katastarske parcele ili njihovi djelovi postaje/postaju urbanistička parcela ukoliko:</p>

- a) se ne nalazi na prostoru planirane saobraćajne i tehničke infrastrukture, pri čemu se regulaciona linija određuje u zavisnosti od vrste i ranga saobraćajnice tj. infrastrukturnog objekta, u skladu sa zakonom,
- b) se ne nalazi u zonama namijenjenim zelenim ili drugim javnim površinama,
- c) ima obezbijeden kolski pristup sa javnog puta,
- d) ima omogućen direktan priključak na elektroenergetsku mrežu, ili OIE u okviru sopstvenog objekta;
- e) svojim oblikom i veličinom zadovoljava uslove definisane ovim Planom za pojedine vrste objekata.

Lokacija mora imati površinu i oblik koji omogućava izgradnju kao i korišćenje objekta saglasno standardima i normativima za predviđenu namjenu.

Osnovni elementi urbanističke regulacije, koji se utvrđuju u skladu sa karakterom urbanističke parcele su:

- Regulaciona linija;
- Građevinska linija;
- Vertikalni gabarit (visinska regulacija);
- Nivelacija.

Regulaciona linija je linija koja dijeli javnu površinu od površina namijenjenih za druge namjene. Prema planiranim javnim površinama, granice urbanističkih parcela se poklapaju sa regulacionom linijom. Prostor između ivice kolovoza i regulacione linije može se predvidjeti za izgradnju trotoara, nivelisanje usjeka i nasipa oko saobraćajnica i njihovo obezbjeđenje, izgradnju zaštitnih potpornih zidova, postavljanje instalacija, mogućnost izgradnje rigola i sl.

Rastojanje između dvije regulacione linije (širina pojasa regulacije) definiše profil saobraćajnog infrastrukturnog koridora, a utvrđuje se u zavisnosti od funkcije i ranga saobraćajnice. Ukoliko to nameće zatečeno stanje, gdje se zalazi u zaštitne pojaseve saobraćajnica, moguće je definisanje regulacione linije unutar zaštitnih pojaseva saobraćajnica.

U okviru saobraćajnog koridora moguće je planirati različite infrastrukturne objekte i vodove sa horizontalnom, nadzemnom i podzemnom regulacijom (nadvožnjaci, podvožnjaci i dr.) .

- Građevinska linija

Građevinska linija prema javnoj površini utvrđuje se u odnosu na regulacionu liniju, a predstavlja liniju na, iznad i ispod površine zemlje i vode, definisanu grafički i numerički, do koje je moguće graditi objekat.

Planskim dokumentima nižeg reda građevinska linija se može definisati i kao linija na kojoj se mora graditi.

Građevinska linija koja je orijentisana prema javnoj površini u planovima nižeg reda mora biti prikazana grafički sa numeričkim podacima i opisno, dok građevinske linije prema susjednim parcelama mogu biti definisane opisno (kao odstojanja u odnosu na susjedne objekte ili granicu pripadajuće parcele) ili grafički.

Građevinske linije prema javnoj površini, kao i propisana minimalna udaljenja od granica susjednih parcela, određuju površinu, tj. zonu za gradnju, unutar koje je dozvoljeno graditi na urbanističkim parcelama, a u skladu sa planiranom namjenom parcele, odnosno vrstom objekta i svim propisanim urbanističkim parametrima i uslovima koji su definisani ovim Planom.

Vrste građevinskih linija su:

- Građevinska linija ispod zemlje ili vode (GL 0) je linija kojom se utvrđuju gabariti za podzemne dijelove objekta ili podzemne objekte.
- Građevinska linija na zemlji (GL 1) je linija koja definiše granicu do koje je moguće planirati nadzemni dio objekta do visine prizemlja.
- Građevinska linija iznad zemlje (GL 2) je linija kojom se utvrđuje gabarit za nadzemni dio objekta iznad prizemlja kao i za nadzemne objekte koji ne sadrže

prizemnu etažu (pasarele, nadzemni koridori i pješački prelazi).

Kod objekata kojima se građevinska linija na zemlji (GL 1) i građevinska linija iznad zemlje (GL 2) poklapaju sa regulacionom linijom, dozvoljeno je planirati konzolne ispuste - erkere i balkone maksimalne dubine 1.80 m, isključivo u slučajevima postojanja trotoara u minimalnoj širini najvećeg prepusta objekta, čime se istovremeno obezbjeđuje nadstrešnica za pješake.

Podrazumjeva se da oluci i vijenci objekata mogu da prelaze propisane građevinske linije. U planovima nižeg reda moraju se definisati sve tri navedene građevinske linije, dok se u planu parcelacije obavezno prikazuje građevinska linija GL 1 grafički i numerički (koordinatama prelomnih tačaka).

Minimalne udaljenosti građevinskih linija prema javnim površinama određuju se na način da se ispoštuju važeći tehnički propisi, standardi i normativi, kao i sledeći uslovi:

- za objekte čija je visina (H) $\leq 10,0$ m, minimalna udaljenost građevinske linije (G.L.1) od regulacione linije (R.L.) mora biti minimum 5,0m (izuzev u okviru vrijednih urbanih ili ruralnih cijelina, ako se slijedi uobičajena ili postojeća izgrađenost u okviru istih). Gdje god je to moguće, obezbijediti minimalno međusobno rastojanje građevinske i regulacione linije od 7,0 m;
- za objekte čija je visina (H) $> 10,0$ m, minimalna udaljenost građevinske linije (G.L.1) od regulacione linije (R.L.) jednaka je $1/2 H$ («H» je visina objekta mjerena od konačno uređenog terena uz objekat do vijenca ili do sljemena zabatnog zida zgrade, pri čemu je mjerodavna ona visina koja je orijentisana prema javnoj površini).

Minimalna odstojanja u odnosu na granice susjednih urbanističkih parcela kao i u odnosu na ostale površine druge namjene (ostale građevinske linije), određuju se na način da se ispoštuju sledeći uslovi:

- za objekte čija je visina (h)* $\leq 10,0$ m, udaljenost prema susjednim parcelama mora biti minimum 2,5 m (izuzev u okviru vrijednih urbanih ili ruralnih cijelina, ako se slijedi uobičajena ili postojeća izgrađenost u okviru istih);
- za objekte čija je visina (h)* $> 10,0$ m, udaljenost prema susjednim parcelama iznosi najmanje $1/4$ ukupne visine objekta («h»* je visina objekta mjerena od konačno uređenog terena uz objekat do vijenca ili do sljemena zabatnog zida zgrade, pri čemu je mjerodavna najviša visina koja je orijentisana prema susjedima).

Izuzetno, u izgrađenim dijelovima građevinskog područja, minimalna udaljenost od bočnih granica urbanističke parcele može da iznosi 1,50 m uz jednu granicu urbanističke parcele, kada je to uslovljeno njenim oblikom (nedovoljna širina), a moguće je na taj način ispoštovati normative i standarde za izgradnju slobodnostojećih objekata.

Ako susjedne urbanističke parcele nemaju uslove za izgradnju slobodnostojećih objekata u skladu sa važećim propisima i standardima (npr. veličina, širina, oblik parcele i slično), tada se na njima može graditi jednostrano ili obostrano ugrađen objekat.

Dvojni i objekti u nizu mogu se planirati planovima nižeg reda i u slučajevima postizanja određenog urbanističkog koncepta.

Udaljenost od bočnih granica mjeri se od pročelja zgrade prema bočnoj granici i u slučaju različitih vrijednosti - mjerodavna je manja vrijednost.

Planirani objekti i instalacije infrastrukture mogu se graditi i postavljati na udaljenostima manjim od navedenih.

• Vertikalni gabarit (visinska regulacija)

Visinska regulacija definisana je maksimalnom spratnošću i maksimalnom dozvoljenom visinom objekta .

Na prostorima u okviru Generalnih urbanističkih rješenja, prilikom interpolacije objekata, planovima nižeg reda poželjno je propisati i dodatni parametar visinske regulacije – visinu

vijenca objekta (opisno ili numerički).

Maksimalna spratnost objekta je zbir dozvoljenih podzemnih i nadzemnih etaža objekta. Etaža predstavlja dio objekta sa jedinstvenom visinskom kotom ili sa manjim odstupanjima u nivelaciji koja ne prelaze polovinu spratne visine.

Etaže objekta su:

- a) podrum koji se skraćeno označava sa «Po»;
- b) suteran koji se skraćeno označava sa «Su»;
- c) prizemlje koje se skraćeno označava sa «P»;
- d) sprat (tipiski) koji se skraćeno označava sa arapskom brojem koji označava broj spratova («+1»: jedan sprat, «+2»: dva sprata itd.). Pod spratom se smatra dio objekta između dva poda iznad prizemlja (P);
- e) potkrovlje može biti: nestambno (tavan) koje se ne označava i stambeno koje se označava «Pk».

Maksimalno dozvoljena visina objekta (apsolutna visina objekta) je visina izražena u metrima, koja se mjeri od najniže kote zaravnatog ili uređenog terena uz građevinu do gornje ivice krovnog vijenca (za ravne krovove), tj. sljemena objekta (za kose krovove).

Najveća dozvoljena visina pročelja objekta, mjeri se od konačno zaravnatog i uređenog terena uz pročelje objekta na njegovom najnižem dijelu do donje ivice horizontalnog vijenca pročelja, i iznosi prema broju nadzemnih etaža:

- za (P) 4,00m
- za (P+Pk) 5,50m
- za (P+1) 8,00m
- za (P+1+Pk) 9,50m
- za (P+2) 12,00m
- za (P+2+Pk) 14,50m

Za objekte veće spratnosti, najveća dozvoljena visina pročelja se obračunava slijedeći prethodno definisanu logiku matematičkog niza. Međutim, navedene visine pročelja objekta ne mogu se posmatrati zasebno bez uzimanja u obzir svih ostalih pravila i uslova građenja (npr. adekvatan odnos prema susjedima itd.)

Najveća visina etaže za obračun visine građevine, mjerena između gornjih kota međuetažnih konstrukcija iznosi:

- za garaže i tehničke prostorije do 3.0 m ;
- za stambene etaže do 3.5 m;
- za poslovne etaže do 4.5 m;
- izuzetno za osiguranje prolaza za pristup interventnih i dostavnih vozila, najveća visina prizemne etaže na mjestu prolaza iznosi 4.5 m.

Spratne visine mogu biti veće od navedenih visina samo ukoliko to iziskuje specijalna namjena objekta ili primjena posebnih propisa, s tim što visina objekta ne može biti veća od najveće dozvoljene visine propisane u metrima i definisane planovima nižeg reda. Iznad kote sljemena ili vijenca dozvoljeno je projektovanje liftovskih kućica i ventilacionih blokova koji nisu vidni sa trotoara.

• Nivelacija

Nivelacije ulične mreže, zelenih površina javne namjene, kao i samih urbanističkih parcela, baziraju se na postojećoj nivelaciji terena, uz poštovanje prirodne morfologije i nagiba terena, a definišu se u planovima nižeg reda.

Nivelacija u okviru uređenja terena vrši se terasasto, potpornim zidovima sa "licem" od kamena, maksimalno dozvoljene visine do 3,00m, a preporučene visine do 2,00m. Istim zidovima moguće je nivelisati usjeko i nasipe oko saobraćajnica.

Ostali uslovi građenja i uređenja terena

Osnovni kriterijumi za planiranje i građenje objekata na urbanističkim parcelama su:

1. veličina, odnosno volumen prihvatljiv za sliku određenog ambijenta u zavisnosti od vrste objekata i planirane namjene;

	<p>2. zadovoljavanje svih ostalih zadatih urbanističkih parametara (posebno u smislu zauzetosti urbanističkih parcela pod objektima, izgrađenosti urbanističkih parcela, osiguravanja odgovarajućeg broja parking mjesta, određenog procentualnog učešća zelenih površina na urbanističkoj parceli i sl.).</p> <p>3. adekvatan odnos prema susjednim objektima (u vezi obezbjeđenja vizura i dobre insolacije susjednih objekata).</p> <p>Osim navedenog, relevantne uslove kojima se određuje karakter planiranog prostora čine i uslovi za građenje koji se odnose na položaj i orijentaciju objekata na urbanističkim parcelama, opšti uslovi za materijalizaciju i oblikovanje objekata, opšti uslovi za izgradnju pomoćnih objekata na parceli kao i opšti uslovi za uređenje parcele.</p>
6	<p>PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA</p>
	<p>Mjere za smanjenje seizmičkog rizika:</p> <p>Na cijeloj teritoriji PUP-a Herceg Novi se manifestuje izrazito visok stepen seizmičkog hazarda. Imajući u vidu činjenicu da se seizmički rizik definiše kao vjerovatnoća pojave određenog stepena gubitaka u uslovima dejstva specifičnog nivoa seizmičkog hazarda i da predstavlja konvoluciju seizmičkog hazarda i funkcije povredljivosti objekta, očigledno je da se termini smanjenje i kontrola seizmičkog rizika odnose samo na aspekt smanjenja stepena povredljivosti objekta, s obzirom da seizmički hazard predstavlja dato, prirodno i nepromjenljivo stanje geološke sredine.</p> <p>U sadržajnom smislu, preporuke za inženjerske i druge mjere za smanjenje seizmičkog rizika, obuhvataju mjere koje se odnose na seizmičke i geotehničke uslove, konstruktivni sistem objekta, kao i vrste građevinskog materijala.</p> <p>Saglasno višegodišnjem domaćem i svjetskom iskustvu u projektovanju seizmički otpornih konstrukcija, generano su izdiferencirane sljedeće načelne preporuke za obezbjeđenje sigurnosti objekata u uslovima dejstva snažnih zemljotresa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaštita ljudskih života kao minimalni stepen sigurnosti kod seizmički sigurnog projektovanja, - Zaštita od djelimičnog ili totalnog oštećenja konstrukcija za vrlo jaka seizmična dejstva i - Minimalna oštećenja za slabija i umjereno jaka seizmička dejstva. <p>U cilju smanjenja postojećeg stepena seizmičkog rizika, neophodno je realizovati preventivne mjere za zaštitu prostora PUP-a Opštine Herceg Novi u uslovima dejstva budućih jakih zemljotresa zbog potencijalnih pojava nepovoljnosti inženjersko-geoloških i seizmičkih uslova tla. U tom smislu, neophodno je sva rješenja za buduću izgradnju i uređenje prostora zasnivati na postojećim rezultatima ispitivanja i preporukama o inženjersko-geološkim uslovima, koji su sadržani u detaljnom dokumentacionom materijalu koji obuhvata karte seizmičke mikroneonizacije terena i karte pogodnosti terena za izgradnju. Takođe je neophodno sprovesti naknadna detaljna geotehnička istraživanja karakteristika nosivosti tla, seizmičkih amplifikacionijh svojstava geotehničke sredine, kao i hidroloških svojstava tla i drugih relevantnih elemenata bitnih za pouzdano temeljenje objekata i njihovu stabilnost u dinamičkim uslovima, kao i za izgradnju saobraćajnica i objekata komunalne infrastrukture.</p> <p>Opšte je poznata činjenica da pri dinamičkom dejstvu zemljotresa na objekat, nastaje interakcija između tla i temeljne konstrukcije, a time i objekta. Ponašanje objekta u dinamičkim uslovima, pored konstruktivnih karakteristika samog objekta, bitno zavisi i od vrste tla na kojem je objekat fundiran, odnosno od geotehničkih i amplifikacionih karakteristika tla i karakteristika temelja objekta. Iz tih razloga, konstruktivni sistem objekta treba da bude prilagođen konkretnom tlu na lokaciji, odnosno da obezbijedi da odgovor objekta u uslovima dejstva snažnih zemljotresa, bude prilagođen i kompleksnom spektralnom sastavu oscilacija tla koja nastaju pri dejstvu seizmičkih sila.</p>

Fundiranje na čvrstim, stjenovitim terenima omogućuje stabilnost i kod vrlo visoke spratnosti, pri čemu se preporučuje skeletna konstrukcija od armiranog betona ili čelika. Za slabije, poluvezano ili nevezano tlo pogodna je kruta konstrukcija od armiranog betona sa panelnim sistemom ili skeletnim sistemom sa zidnim platnima u oba pravca i sa manjom visinom objekta. Sve zone koje su na Karti seizmičke mikroneonizacije označene indeksom „N“ (zone nepovoljne za urbanizaciju) treba izbjegavati za izgradnju, s obzirom na dinamičku nestabilnost, kao i vrlo slabe karakteristike nosivosti tih djelova terena. U procesu planiranja i projektovanja neophodno je respektovati utvrđene očekivane maksimalne vrijednosti ubrzanja tla (u opsegu između 0.325 do 0.650 od Zemljinog ubrzanja g) kao što je to navedeno u Tematskoj svesci 4 (Geološke, geotehničke, hidrološke, hidrogeološke i seizmičke karakteristike i ograničenja).

Iskustvo sa zemljotresima u svijetu pokazuje da objekti koji posjeduju dovoljnu čvrstoću, duktilnost i krutost imaju dobro ponašanje i veliku otpornost na zemljotrese. Pored toga, objekti sa jednostavnim i prostim gabaritom i simetričnim rasporedom krutosti i masa u osnovi, pokazuju isto tako, dobro ponašanje kod seizmičkog dejstva.

Kod preporuka koje se odnose na karakteristike konstruktivnog sistema, potrebno je naglasiti da za višespratnice i objekte sa većim rasponima, zatim objekte kolektivnog stanovanja, objekte od javnog interesa i slične značajne objekte, projektne seizmičke parametre treba obavezno definisati kroz odgovarajuće inženjersko-geološke, geotehničke i seizmičke elaborate, koji su utvrđeni kroz detaljna geotehnička istraživanja na lokaciji predviđenoj za gradnju. Proračun konstrukcije za seizmička dejstva treba vršiti prema važećim tehničkim propisima za izgradnju u seizmičkim područjima, uz paralelan proračun na osnovu preporuka Eurokoda EN1998-1 i pripadajućeg Nacionalnog aneksa.

Konceptualno, za dobro ponašanje konstrukcije treba predvidjeti njenu jednostavnost, simetriju, otpornost i dovoljnu krutost u odnosu na torziju oko vertikalne ose i na svaki od dva horizontalna ortogonalna pravca, višestruku statičku neodređenost. Postojanje krutih dijafragmi na različitim horizontalnim nivoima je pogodno za prenos seizmičkih sila preko vertikalnih nosača na tlo.

Najpravilnije je uzimati jednostavne i kompaktne oblike konstruktivnog sistema i bez nagiba. U slučaju složenijih struktura, ona se u osnovi može podijeliti na nezavisne dinamičke cjeline. Za bolje prihvatanje seizmičkih sila, potrebno je obezbijediti jednostavnost konstrukcije – kroz njenu simetričnost u osnovi i njenu kompaktnost, kao i odgovarajuće sisteme za ukrućenje i dobre i sigurne čvorne veze elemenata. Stubovi objekta treba da budu raspoređeni pravilno, sa ujednačenim rasponima u osnovi, a kruta armirano betonska platna dvoosno simetrično i ka periferiji objekta, zbog boljeg prihvatanja uticaja od torzije.

Gabariti u osnovi objekata treba da imaju, po mogućnosti, pravilne geometrijske forme.

Najpovoljnije forme gabarita, sa aseizmičkog aspekta, su one forme koje su simetrične u odnosu na glavne ose objekta (pravougaona, kvadratna i sl.).

Kod izgradnje objekata složenih gabarita u osnovi i čiji pojedini djelovi nemaju ujednačenu spratnost, objekat je potrebno podijeliti seizmičkim dilatacionim fugama kako bi se omogućilo projektovanje zasebnih konstruktivnih jedinica.

Izbor materijala, kvalitet materijala kao i način izvođenja objekta od bitnog su značaja za sigurnost i ponašanje objekta, izloženih seizmičkom dejstvu. Armirano-betonske i čelične konstrukcije dobro projektovane, raspolazu dovoljnom čvrstoćom, žilavošću i krutošću, tako da i za jače zemljotrese ove konstrukcije posjeduju visoku seizmičku otpornost. Naprotiv, zidane konstrukcije izvedene od obične zidarije, kamena ili tečnih blokova, ne posjeduju žilavost i obzirom na njihovu težinu prilično je teško da se konstruišu kao aseizmičke konstrukcije. Najzad, u izrazitim seizmičkim uslovima koji karakterišu praktično cijeli prostor PUP-a Opštine Herceg Novi, apsolutno su nepreporučive rekonstrukcije objekata, intervencije na njima, posebno na nosećim zidova i drugim konstruktivnim elementima, uz imperativ izvođenja analiza ponašanja novog konstruktivnog stanja, ukoliko je došlo do nekih promjena na konstrukciji objekta.

Pri projektovanju objekata infrastrukture, a naročito glavnih infrastrukturnih vodova, potrebno je posebnu pažnju posvetiti inženjersko-geološkim i seizmološkim uslovima

terena i tla. Za postavljanje trasa glavnih vodova svih instalacija treba izbjegavati nasipne, močvarne i nestabilne terene.

Za izradu vodova infrastrukture treba koristiti fleksibilne konstrukcije, koje mogu da slijede deformacije tla, odnosno zbjegavati upotrebu krutih materijala (nearmiran beton, azbest cementne cijevi i sl.).

Podzemne električne instalacije treba obezbijediti uređajima za isključenje pojedinih rejonā. U planiranju i projektovanju saobraćajnica pridržavati se propisa za građenje u seizmičkim područjima.

U sistemu saobraćajnica poželjno je obezbijediti paralelne veze kako bi se u slučaju prekida saobraćaja ili prevelikog opterećenja jedne saobraćajnice obezbijedilo neometano odvijanje saobraćaja drugom (paralelnom) saobraćajnicom.

Mjere zaštite od poplava i bujica

Ključni dokument za ocjenu uslova građenja je Karta pogodnosti terena za urbanizaciju, na kojoj je prikazano zoniranje terena prema uslovima građenja, na osnovu sljedećih pet kriterijuma: nagib površine terena, dubina do maksimalnog nivoa podzemne vode, stabilnost terena, nosivost terena i seizmičnost.

U čvrstim karbonatnim stijenskim masama (krečnjaci, dolomiti, kompleksi krečnjaka i laporaca sa rožncima) nosivost terena praktično nije upitna, osim za specifične objekte sa ekstremno velikim opterećenjima. Tereni izgrađeni od ovih stijenskih masa su po pravilu stabilni, sa izuzetkom strmih odsjeka u zoni čela tektonskih navlaka, gdje, u slučaju radova, može doći do aktiviranja odrona. Nivoi podzemnih voda su najčešće duboki, osim u blizini erozionih baza (neposredna priobalna područja, zone uz površinske vodotoke i sl.). Pri dubokim zasjecanjima mora se obezbijediti stabilnost kosina, koja dominantno zavisi od orijentacije i karakteristika mehaničkih diskontinuiteta u stijenskoj masi.

Rijetko se dešava, ali se ne može isključiti, pojava podzemnih karstnih šupljina, plitko ispod površine terena, što treba biti definisano prije početka gradnje, pogotovo kod objekata velikog specifičnog opterećenja, gdje bi moglo doći do proloma nadsloja iznad karstne šupljine.

U terenima koje izgrađuju flišni sedimentni kompleksi, ako nijesu prekriveni debljim kvartarnim nevezanim i poluvezanim naslagama, i ako nemaju debelu zonu površinske degradacije, uslovi građenja su slični kao i u čvrstim karbonatnim stjenama. Ako je zona površinske degradacije stijenskog masiva prisutna, uslovi iskopa temeljnih jama mogu biti znatno otežani, pa je, u nekim slučajevima, neophodna i zaštita njihovih kosina. Kosine trajnog karaktera (usjeci saobraćajnica i sl.) moraju se rješavati, svaki slučaj za sebe.

U terenima izgrađenim od poluvezanih, glinovitih naslaga (eluvijalne, deluvijalne i proluvijalne naslage) koje su najčešće deponovane preko fliša, uslovi građenja, u velikoj mjeri zavise od debljine tih naslaga. Ako im je debljina manja od 2 m one se najčešće i ne izdvajaju i ne prikazuju na karti, iz razloga što svaki problem koji bi se, zbog njihovog prisustva pojavio, može biti relativno lako eliminisan odgovarajućim tehničkim mjerama. Međutim, kada su veće debljine, u njima se često javljaju klizišta, problemi sa podzemnim vodama i dr. Može se reći, da su praktično sva klizišta, na teritoriji opštine, formirana u ovim naslagama.

Kada su u pitanju nestabilni ili potencijalno nestabilni tereni, svaka gradnja je skopčana sa nizom ograničenja i obaveznim prilagođavanjem tehničkih rješenja uslovima stabilnosti terena. Ovo podrazumjeva da lokacija na kojoj se planira gradnja, mora prethodno biti detaljno istražena u geotehničkom smislu. To znači da, prije svega, mora biti pouzdano utvrđena stvarna ili potencijalna dubina klizanja, karakteristike materijala koji klizi i njegove podloge, te stanje podzemnih voda, uključujući, način njihovog prihranjivanja i mogućnost dreniranja.

U grupu poluvezanih glinovitih sedimenata spadaju i aluvijalne naslage Sutorinske rijeke, Meljinskog potoka, Kutskog polja, Morinjskog i drugih potoka. Pošto su ovo ravničarski tereni, osnovni problemi gradnje se svode na visok nivo podzemnih voda i lokalno, malu nosivost tla.

Realizacijom hidrotehničkih i geotehničkih melioracija tla, ovi prostori bi se mogli koristiti kao građevinsko tlo, zadovoljavajućeg kvaliteta.

Terani izgrađeni od nevezanih stijenskih masa – pjeskovi i šljunkovi različite granulacije, lokalno zaglinjeni i muljeviti (aluvijalne, proluvijalne i marninske naslage) zastupljeni su najviše u priobalnom području, od Igala do Kamenara, kao plavinske lepeze stalnih ili povremenih površinskih tokova i jaruga. Položaj ovih terana i njihove morfološke karakteristike, čine ih izuzetno atraktivnim za gradnju, ali su uslovi gradnje na tom tlu nepovoljni, zbog male nosivosti, visokog nivoa podzemnih voda, i visokog seizmičkog hazarda, koji se ogleda u mogućim pojavama likvefakcije. Za gradnju većih objekata preporučuje se duboko fundiranje.

Zaštita zemljišta od erozija obzbeđuje primjenom antierozivnih mjera, pošumljavanjem goleti, antierozivnim mjerama uređenja slivova, terasiranjem terana sa većim nagibom. Zaštita od klizišta podrazumijeva izbjegavanje intervencij na većim nagibima, održavanje vegetacije u zonama većeg nagiba terana i sprječavanje gradnje na takvim terenima.

U cilju uspješnije realizacije planskih dokumenata i smanjenja rizika pri gradnji i korišćenju objekata, preporučujemo da se u narednom periodu obave i slijedeće aktivnosti:

- Dopuna seizmogeoloških podloga za područje opštine koja nijesu obuhvaćena postojećim podlogama. Postojeće podloge su, naime, urađene samo za područje nekadašnjeg GUPHN, dok iste nijesu obuhvatile preostale dijelove opštinske teritorije. U pitanju su terani sa znatno jednostavnijim geološkim i geotehničkim uslovima, manje naseljenim i, većim dijelom, manje interesantni za intenzivnu urbanizaciju, što bi značilo manje istražnih radova, niže troškove i kraće rokove, nego što je bio slučaj pri izradi postojećih podloga.

- Izrada Studije stabilnosti terana, sa bazom podataka o svim klizištima, potencijalnim mjestima odronjavanja i potencijalnim područjima likvifakcije, sa programom geotehničkog monitoringa, koji bi bio prilagođen stepenu hazarda i rizika svake pojave pojedinačno. Ovakav projekat je neophodan, kada se ima u vidu koliko problema u vezi sa stabilnošću terana ima Herceg Novi, te bi realizacija ovog projekta, posebno monitoring pojava i godišnja analiza njegovih rezultata, omogućili znatno uspješnije upravljanje rizikom od nepogoda ovakve vrste.

U cilju civilne zaštite i zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih razaranja, pri izradi planske odnosno urbanističke dokumentacije, te projektovanju i izgradnji objekata, neophodno je postupati u skladu sa odredbama važeće zakonske regulative i to sa:

- Zakonom o zaštiti od elementarnih nepogoda (Sl. List RCG br. 57/1992),
- Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 13/07 od 18.12.2007, 5/08 od 23.01.2008, 86/09 od 25.12.2009, 32/11 od 01.07.2011, 54/16 od 5.08.2016)
- Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda (Sl. list RCG br. 8/1993) i
- „Nacionalnom strategijom za vanredne situacije“, koja predstavlja osnovni strateški dokument iz ove oblasti.

Zaštita prostora na području PUP-a je bazirana na minimizaciji rizika po ljudsko zdravlje i živote, prirodne i stvorene vrijednosti. Naglašeno je da je neophodno preduzeti sve mjere i radnje koje se preduzimaju u cilju otkrivanja i sprečavanja opasnosti od prirodnih nepogoda, tehničkotehnoških nesreća i drugih nesreća, kao i spašavanja građana i materijalnih dobara. U tom smislu je neophodno je dosljedno primjenjivati planove i programe koji su donijeti za ove oblasti i u skladu sa potrebama i propisima ažurirati ih. U pogledu građevinskih mjera, svi objekti supra i infrastrukture treba da budu projektovani i građeni u skladu sa važećim tehničkim normativima i standardima za odgovarajući sadržaj.

Mjere zaštite od požara

Mjerama zaštite predviđa se:

- Adekvatna namjena površina
- Plansko uređenje zelenih površina
- Manja gustina stanovanja
- Primjena teže zapaljivih materijala

- Izrada sistema opažanja i uzbunjivanja
- Sprovođenje propisanih protivpožarnih mjera zaštite u svim objektima od društvenog značaja

Posebne mjere za smanjenje rizika od požara obuhvaćaju:

- Dizanje prostornog i urbanističkog planiranja na viši nivo uključivanjem stručnih lica iz oblasti zaštite od požara uz obavezno učešće stručnog lica iz oblasti zaštite od požara pri izradi planske dokumentacije i pri projektovanju naselja, stambenih blokova, višespratnica i sl.

- Planovima prostornog uređenja u pogledu mjera zaštite od požara utvrđuju se:

- izvorišta snabdijevanja vodom i vodovodni objekti (crpne stanice, rezervoari, hidranti, zasuni itd.) koji osiguravaju stambene i industrijske zone dovoljnom količinom vode za gašenje požara
- udaljenost između zona predviđenih za stambene i javne objekte i zona predviđenih za industrijske objekte
- udaljenost između objekata različite namjene unutar pojedine zone
- prostor za izgradnju objekata za potrebe vatrogasnih jedinica
- putevi koji omogućavaju pristup vatrogasnoj tehnici do objekata radi gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine
- Oko seoskih naselja, pogotovo oko grupisanih domaćinstava napraviti protivpožarne zastitne koridore širine minimalno 10m, tzv. "protivpožarne prosjeke" koji služe za prekid požara koji se širi
- Rekonstruisati i dopuniti mrežu lokalnih puteva putevima koji služe za dostupnost u slučaju požara
- Postojeće puteve održavati na način da se koridor svakog puta održava na način što se u širini puta sa svake strane redovno kosi pojas širine 2 – 10 m - isto u cilju da se naprave „praznine" koje požar ne bi mogao da preskoči

- Pri projektovanju i izgradnji objekata obavezno je primjenjivati mjere i normative zaštite od požara propisane zakonom i važećim propisima donesenim na temelju zakona kao mjere usvojene pravilima tehničke prakse.

- Obavezna je izrada planova zaštite od požara šumskih kompleksa.

- Projektna dokumentacija obavezno mora da sadrži: uslove snabdijevanja požarnom vodom, propisanu širinu pristupnih saobraćajnica i slobodnih površina, aktivne mjere zaštite od požara u objektima gdje radi, stanuje ili boravi veći broj ljudi (automatska dojava požara, automatsko gašenje požara, evakuacioni putevi, propisna vatrootpornost konstrukcija, unutrašnja i vanjska hidrantska mreža odimljavanja i ventilacije i sl.);

Mjere zaštite od poplava

- Na prirodnim vodnim tijelima definisati plavne zone za karakteristične vjerovatnoće, i tome prilagoditi planove i uslove (dozvole) za izgradnju objekata – sprečavati gradnju u plavnim zonama;

- Identifikovati problematične dionice, na kojima se mora redovno održavati prohodnost korita za periode velikih voda - sprovođiti mjere čišćenja svih vodotokova od smeća i otpadaka;

- Permanentno održavanje regulisanih i neregulisanih glavnih bujičnih tokova;

- Izvođenje radova na bujičnim tokovima (regulacioni radovi, biološki radovi-pošumljavanje, retenzioni radovi i administrativne mjere zaštite slivnih područja);

- Formiranje katastra dionica vodotoka ugroženih erozijom, izraditi plan zaštite od erozije (definirati tehnička rješenja i prioritete za pojedine lokacije), te odgovarajućim mjerama sprečavati eroziju na najugroženijim dionicama;

- Radovi i akcije na smirivanju negativnih hidrografskih i hidroloških procesa (pošumljavanje izvorišnih djelova slivova bujica, izgradnja pregrada);

- Kanalisiranje i potpuno izolovanje vodenih tokova u zonama naselja;

- Strukturni radovi: nasipi, brane, kanali za odliv, slivnici, rezervoari, izgradnja odbrambenih linija, anti-erozivni radovi i sl.;

	<p>Mjere zaštite od plimnog vala Ovaj prirodni fenomen se rijetko javlja u Bokokotorskom zalivu, u intervalima od decenije i više, ali bi njegove posljedice mogle izazvati znatna oštećenja na objektima supra i infrastrukture. Osim poplavlivanja prizemnih i suferenskih etaža objekata na obali, može doći do zatvaranja kanalske mreže otpadnih voda, oštećenja obalnih zidova, "podlokavanja" cesta, naročito onih koje su građene na nasutim terenima.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kao mjeru zaštite, prvenstveno treba izbjegavati svaku izgradnju neposredno uz morsku obalu, a u slučaju da se takvi radovi ipak izvode potrebno je objekte konstruktivno osigurati uzevši u obzir snagu uticaja plimnog vala. <p>Mjere zaštite od jakih vjetrova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaki vetrovi mogu da pričine veće materijalne štete na kopnu i moru. U cilju zaštite od štetnog uticaja jakih vjetrova potrebno je pri planiranju i projektovanju voditi računa o pravilnom lociranju objekata u odnosu na pravac dominantnih vjetrova ili van njihovog uticaja. <p>Mjere zaštite od tehničko-tehnoloških nesreća</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaštita od tehničko-tehnoloških nesreća treba da se zasniva na izradi planova zaštite od udesa u privrednim objektima povećanog nivoa rizika, kontroli saobraćajnih pravaca kojima se prevoze opasne materije i primjeni pojačanog nadzora zona sa povećanim stepenom vulnerabiliteta stanovništva, prirodnih i materijalnih dobara (benzinske pumpe, saobraćajnice...). • Za objekte u kojima se skladište, pretaču, koriste ili u kojima se vrši promet opasnih materija, obavezno pribaviti mišljenje na lokaciji od Ministarstva unutrašnjih poslova-Direktorata za vanredne situacije, što je utvrđeno posebnim propisima kako ovi objekti i instalacije svojim zonama opasnosti ne bi ugrozili susjedne objekte. <p>Tehničkom dokumentacijom predvidjeti mjere zaštite od požara shodno propisima za ovu vrstu objekata. U cilju zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju -»Službeni list CG«, br.13/07, 05/08, 86/09 i 32/11); Preventivna mjera zaštite od požara je postavljanje objekata na što većem međusobnom rastojanju kako bi se sprečilo prenošenje požara. Takođe, obavezno je planirati i obezbediti prilaz vatrogasnih vozila objektu. Izgrađeni dijelovi razmatranog prostora moraju biti opremljeni funkcionalnom hidrantskom mrežom koja će omogućiti efikasnu zaštitu, odnosno gašenje nastalih požara. Za objekte u kojima se skladište, pretaču ili koriste opasne materije treba pribaviti mišljenje nadležnog organa za vanredne situacije i civilnu bezbjednost, kako susjedni objekti i šira okolina ne bi bili ugroženi.</p> <p>Mjere zaštite od atmosferskih nepogoda Zaštita od atmosferskih nepogoda (vjetar, grad, ekstremne temperature, atmosferska pražnjenja i dr) ostvaruje se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projektovanjem i izgradnjom objekata primjenjujući različite mjere: kroz poboljšanje toplotne izolacije koja u ljetnjem periodu ne dozvoljava pregrijvanje, dok u zimskim zadržava toplotu i kroz adekvatnu veličinu otvora vodeći računa o mikroklimatskim uslovima podneblja; - Projektovanjem infrastrukturnih objekata u skladu sa važećim zonskim propisima i pravilnicima (npr. Pravilnik o opterećenju vjetrom građevinskih konstrukcija; „Sl. list SFRJ“; br. 70/91); - organizovanjem sistema protivgradne zaštite; - Gromobranskom zaštitom objekata i dr.
7	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p>
	<p>Smjernice za zaštitu, razvoj i planiranje predjela</p> <ul style="list-style-type: none"> - maksimalno očuvanje higrofilnih šuma i šibljacka; - očuvanje šumaraka hrasta lužnjaka (<i>Quercus robur</i> ssp. <i>scutariensis</i>), a u slučaju gradnje svako oboreno stablo nadoknaditi sa tri nova;

- kroz izgrađenu strukturu formirati zelene prodore (pojaseve) koji će se koristiti kao javne zelene površine a na kojima će biti sačuvane postojeće zelene strukture; za ozelenjavanje koristit autohtone biljne vrste i odomaćene egzote uz usklađivanje zelenog obrasca sa predionim specifičnostima.

Uređenje i zaštita prostora i životne sredine sa aspekta realizacije planiranih namjena, mora biti zasnovano na poštovanju propisanih pravila uređenja i građenja u postupku implementacije Plana i obaveznom postupku procene uticaja za objekte, djelatnosti i radove koji mogu uticati na stanje životne sredine.

Opšte smjernice i mjere za zaštitu životne sredine

- **Zaštita vazduha**
 - Zaštitu vazduha od zagađivanja potrebno je sprovesti nizom koordiniranih aktivnosti – regulacijom saobraćaja, premještanjem zagađivača van naseljenih zona, te ugradnjom potrebnih uređaja u proizvodnji. Za preciznije mjere zaštite nužno je izraditi katastar zagađivača.
 - Za saobraćajna rješenja predvidjeti ograničenja u vremenskim intervalima i vrstama vozila u gradskom jezgru, kao i uvodjenje javnog saobraćaja - kombi prevoza na električni pogon, promovisanje korištenja električnog bicikla i slično.
 - Gde god je moguće, planirati i uređivati zelene zone oko stambenih zona i duž saobraćajnica kako bi se smanjio efekat zagađenja.
- **Zaštita zemljišta**
 - Utvrditi mehanizme i odgovornost za praćenje i kontrolu korišćenja pesticida u poljoprivredi u cilju kontinuirane zaštite životne sredine.
 - Preduzeti mjere i planirati rekultivaciju koncesionih područja i područja eksploatacije mineralnih sirovina nakon isteka perioda eksploatacije, prvenstveno ozelenjavanjem ovih prostora. Na ovim lokacijama moguće je planirati gradnju objekata turističkih i rekreativnih sadržaja, uz prethodno preduzeta istraživanja kojima će se utvrditi pogodnost za takve namene, kao i uspostavljanje tehničko-tehnoloških mera koje će omogućiti izgradnju.
 - Kritične prostorne cjeline sa ekološkog aspekta-privremeno odlagalište otpada Tisove grede i lokacija bivšeg Jadranskog brodogradilišta Bijela su obuhvaćene posebnim smjernicama.
 - Spriječiti zagađivanje poljoprivrednog ili rekreativnog zemljišta mineralnim i trafo uljima oko puteva, kao i oko transformatorskih stanica i distributivnih sistema, skladišta naftnih derivata.
 - Posebnu pažnju usmeriti na Sutorinsko polje i Igalo sa ciljem zaštite peloida i mineralnih voda; zabranjuje se izgradnja objekata i industrijskih postrojenja koja ih mogu ugroziti.
 - Planirati namene u skladu sa standardima i merama zaštite vazduha, podzemnih voda, vodotoka i mora.
- **Zaštita od buke**
 - Planirati električni prevoz turista kroz grad u cilju smanjenja emisije buke i izduvni gasova, posebno u blizini lječilišta Instituta Igalo i bolnice Meljine koji zahtijevaju mir, posebno u ljetnjoj sezoni.
 - Pri planiranju i projektovanju novih objekata obavezno planirati zelene koridore za prigušenje emitovane buke kod postojećih hotelskih kapaciteta i objekata, tako i kod novo planiranih.
 - Posebna pažnja se mora obratiti na visoko osjetljiva područja – gnjezdišta galebova i drugih morskih ptica na ostrvu Lastavica- Mamula.
 - U planiranju i projektovanju primeniti standarde o bezbijednom zaštitnom rastojanju od izvora buke: 800m od područja za odmor i rekreaciju, i lječilišta, 350m za manja turistička naselja, kampove i školske zone, 250m za čisto stambena naselja bez saobraćaja (stara gradska jezgra) i 100m od gradskog trgovačkog centra i od magistralnih saobraćajnica.

	<ul style="list-style-type: none"> - Pri planiranju i projektovanju i industrijskih zona, pretovarnih terminala, i dr. pogona, obavezno primeniti standard o bezbjednom rastojanju od 350m uz obavezu podizanja zvučne barijere. - Pri planiranju, projektovanju, uređenju i izgradnji magistralnog puta u dijelu prolaska kroz gradsko naselje predvideti izgradnju zvučnih barijera (prirodnih ili vještačkih). Pristupiti pitanju na integralan način s obzirom na potencijalni negativan uticaj na socijalnu bezbednost. - U cilju pravilnog planiranja razvoja gradskih područja, neophodno je uraditi katastar buke i izraditi kartu buke za cjelokupnu teritoriju opštine, što je preduslov za buduće novo planirane hotelske komplekse ili turistička naselja. • Zaštita voda <ul style="list-style-type: none"> - Prilikom izrade planskih dokumenata uvažavati osetljivost zona sanitarne zaštite izvora i striktno primeniti regulative koja ovu materiju reguliše - Isto primeniti u zoni oko izvora mineralnih voda (Igalu) - Područja posebne pažnje su zone nalazišta peloida - Po pitanju vodosnabdjevanja grada neophodno je izvršiti detaljna hidrotehnička istraživanja podzemnih voda na području Sasovića. Ova istraživanja treba da daju odgovor na sledeća pitanja: da li se radi o vodi koja gravitira ka Opačici ili morinjskim vrelima, koliko ima raspoložive vode i na koji način se može zahvatiti. Mogućnost da se na koti od oko 300 m nadmorske visine pronađe voda daje ogromni potencijal za dalje snabdevanje područja Opštine. - Sprovesti istraživanja i identifikovati područja obale koja su posebno izložena zagađenju - Opštinskim planovima planirati regulisanje svih otpadnih voda, povezivanje sa glavnim kolektorima i uređajima za prečišćavanje otpadnih voda. U skladu sa tim planirati infrastrukturu u planovima nižega reda. - U blizini lokacija koje su predviđene za uzgoj marikulture ne planirati namene i objekte koji mogu ugroziti neophodan kvalitet vode. • Zaštita od bujica <ul style="list-style-type: none"> - Kod većih bujičnih tokova primenivati mjere uređenja vodotoka i odbrane od poplava - Kod manjih bujičnih tokova primenjivati mjere antierozionog uređenja sliva - Primeniti zaštitne radove: pregrade, ustave, pošumljavanje, zatravljivanje, terasiranje, čišćenje korita isl. - Protiverozione radove planirati i izvoditi istovremeno sa izgradnjom saobraćajnica i većih objekata (industrijskih, skladišta is l.) - Na erozivnom tlu zabranjeno je krčenje šuma, ogoljavanje površina, zatrpavanje izvora i sl., odnosno, sve ono što može da podstakne jačanje procesa erozije i pustošenje tla. <p>Tehničkom dokumentacijom predvidjeti uslove i mjere za zaštitu životne sredine u skladu sa odredbama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, br.40/10, 73/10, 40/11, 27/13, 52/16), Zakona o životnoj sredini („Službeni list CG“, br.52/16) i Zakonom za zaštitu prirode („Službeni list CG“, br.54/16) na osnovu urađene procjene uticaja na životnu sredinu.</p>
8	USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE
	<p>Institut u Igalu sa velikim kompleksima zelenih površina predstavlja visokokvalitetni predio koji je već decenijama uspješan i prepoznatljiv brend grada. Prema smjernicama PUP-a Herceg Novi u cilju očuvanja Herceg Novog kao „Grada zelenila“ neophodno je maksimalno očuvanje postojećeg vitalnog i funkcionalnog zelenila i šumske vegetacije.</p> <p>Sastavni dio projektne dokumentacije je i projektno – tehnička dokumentacija pejzažne arhitekture. Svaki idejni i glavni projekat mora imati snimak postojećeg stanja zelenih površina i elaborat pejzažne taksacije sa podacima o postojećem dendrološkom materijalu.</p>

	<p>vrsti, kvalitetu, bonitetu, obimu stabla, prečniku krošnje, zdravstvenom stanju i dekorativnosti. Pejzažnu taksaciju raditi po metodologiji iz Priručnika o načinu izrade plana predjela (Ministarstvo održivog razvoja i turizma/LAMP, 2014)</p> <p>Izrada projektne dokumentacije treba da se fokusira na usklađivanje novih projektnih rješenja sa postojećim, prirodnim pejzažom, na očuvanje kvalitetnog postojećeg zelenog fonda tj. uklapanje postojećih vrijednih stabala (vrednovanih kroz pejzažnu taksaciju) u nova projektna rješenja.</p> <p>U okviru škola i predškolskih ustanova posebna pažnja treba da bude na uređenje dvorišta koji su namijenjeni edukaciji, igri i odmoru djece. Prema standardima, veličina školskog dvorišta u centralnim gradskim naseljima treba da bude 10-15 m², dok u prigradskim naseljima treba da bude 25-35 m² po učeniku (uzimajući u obzir samo jednu smjenu). Izbor biljnih vrsta treba da bude usklađen sa namjenom te se posebna pažnja mora obratiti na upotrebu otrovnih ili bodljikavih biljnih vrsta. Procenat učešća autohtonih biljnih vrsta treba da bude 70%:30% u odnosu na alohtone i egzotične biljne vrste.</p>
9	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE</p> <p>Prema članu 87 i 88 Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl.list CG”, br.49/10, 40/11, 44/17, 18/19) , ukoliko se, prilikom izvođenja građevinskih ili bilo kojih drugih aktivnosti naiđe na nalaze od arheološkog značaja, izvođač radova (pronalazač), dužan je da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prekine radove i obezbijedi nalazište, odnosno nalaze od eventualnog oštećenja, uništenja i od neovlašćenog pristupa drugih lica; - Odmah prijavi nalazište, odnosno nalaz Upravi za zaštitu kulturnih dobara, najbližoj javnoj ustanovi za zaštitu kulturnih dobara, organu uprave nadležnom za poslove policije ili organu uprave nadležnom za poslove sigurnosti na moru; - Sačuva otkrivene predmete na mjestu nalaza u stanju u kojem su nađeni do dolaska ovlašćenih lica subjekata iz tačke 2; - Saopšti sve relevantne podatke u vezi sa mjestom i položajem nalaza u vrijeme otkrivanja i o okolnostima.
10	<p>USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM</p> <p>Objekte je potrebno projektovati u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom ("Sl.list CG", br. 48/13 i 44/15) i Pravilnikom o označavanju mjesta za parkiranje vozila lica sa invaliditetom i izgledu znakova pristupačnosti kojima se obilježavaju vozila lica sa invaliditetom ("Službeni list Crne Gore, broj 79/2016)</p>
11	<p>USLOVI ZA POSTAVLJANJE I GRADNJU POMOĆNIH OBJEKATA</p> <p>Pomoćni objekti se postavljaju u skladu sa odlukom o postavljanju odnosno građenju i uklanjanju pomoćnih objekata na teritoriji Opštine Herceg Novi ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 017/15, 027/16 i 046/20)</p>
12	<p>USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA</p> <p>/</p>
13	<p>USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU</p> <p>Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Zakon o vodama („Sl. list RCG" br. 27/07 i „Sl. list CG" br. 73/10, 32/11, 47/11, 48/11, 52/16, 55/16, 02/17 i 80/17), investitor je dužan da radi izrade tehničke dokumentacije za izgradnju novog ili rekonstrukciju postojećeg objekta i izvođenje geoloških istraživanja i drugih radnji koje mogu trajno, povremeno ili privremeno uticati na promjene u vodnom režimu pribavi i vodne uslove.</p>

14	MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKTA
	<p>Objekti namjene školstvo i socijalno staranje mogu se graditi fazno, s tim što je jedinstvene funkcionalno - tehnološke cjeline potrebno definisati idejnim rješenjem.</p> <p>Prilikom određivanja prostora na kojima ce se u pojedinoj etapi realizovati gradnja potrebno je primjenjivati, pored ekonomskih (troškovi pripreme zemljišta za gradnju, gradnja komunalne i društvene infrastrukture), i sljedece kriterijume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pобоljšanje uslova života, prije svega za stalno stanovništvo Glavnog grada; - Pобоljšanje kvaliteta životne sredine; - Doprinos planirane gradnje za razvoj grada, unaprjeđenju urbane sredine i za razvoj oblikovnog izraza, kako urbanih cjelina, tako i cijelog vangradskog područja; - Ocuvanje poljoprivrednih, obradivih površina, zelenih površina, sportsko-rekreativnih zóna, kao i vodenih površina.
15	USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU
15.1.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu
	<p>Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati sljedeće preporuke EPCG:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tehnička preporuka za priključke potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2 (II dopunjeno izdanje) - Tehnička preporuka – Tipizacija mjernih mjesta - Uputstvo i tehnički uslovi za izbor i ugradnju ograničavanja strujnoj opterećenja - Tehnička preporuka TP-1b – Distributivna transformatorska stanica DTS-EPCG 10/0.4kV <p>Prije izrade tehničke dokumentacije potrebno je pribaviti katastar podzemnih i nadzemnih instalacija, a njihovo eventualno izmještanje pada na teret investitora.</p>
15.2.	Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu
	<p>Instalacije vodovoda i kanalizacije projektovati u svemu prema važećim propisima i normama za tu vrstu objekata, a priključiti ih na gradsku infrastrukturu prema uslovima nadležnog organa.</p>
15.3.	Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu
	<p>Saobraćajnu infrastrukturu projektovati u svemu prema važećim propisima i normama za tu vrstu objekata, i prema tehničkim uslovima nadležnog organa.</p> <p>Saobraćajnu signalizaciju na priključku i unutar lokacije projektovati u skladu sa propisima, standardima i normativima koji važe u ovoj oblasti i u skladu sa Pravilnikom o saobraćajnoj signalizaciji („Sl.list CG“, broj 35/21).</p>
15.4.	Ostali infrastrukturni uslovi
	<ul style="list-style-type: none"> - sajt na kome se nalaze relevantni propisi u skladu sa kojim se obavlja izrada tehničke dokumentacije http://www.ekip.me/regulativa/; - sajt na kome Agencija objavljuje podatke o postojećem stanju elektronske komunikacione infrastrukture http://ekinfrastuktura.ekip.me/ekip.me kao i adresu web portala http://ekinfrastuktura.ekip.me/ekip/login.jsp preko koga sve zainteresovane strane od Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost mogu da zatraže otvaranje korisničkog naloga, kako bi pristupili georeferenciranoj bazi podataka elektronske komunikacione infrastrukture.
16.	POTREBA IZRADA GEODETSKIH, GEOLOŠKIH -GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIH, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA
	<p>Prije izrade tehničke dokumentacije shodno članu 7. Zakona o geološkim istraživanjima - "Sl.list RCG", br.28/93, 27/94, 42/94, 26/07, 28/11) izraditi Projekat geoloških istraživanja tla za predmetnu lokaciju i Elaborat o rezultatima izvršenih geoloških istraživanja.</p>
17.	POTREBA IZRADA URBANISTIČKOG PROJEKTA
	/

18.	ZA ZGRADE URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI SADRŽE I URBANISTIČKE PARAMETRE	
	Oznaka katastarske parcele	KP 195/2 KO Topla
	Površina lokacije	19195 m ²
	Maksimalni indeks zauzetosti	/
	Maksimalni indeks izgrađenosti	/
	Maksimalna spratnost objekta/ata	P+2
	Bruto građevinska površina objekata (max BGP)	6m ² NETO po učeniku za zatvorene prostore i 15-20m ² po učeniku otvorenih površina
	Maksimalna visinska kota objekta	/
	<p>Parametri za parkiranje odnosno garažiranje vozila Potrebe za parkiranjem rješavati unutar granica predmete lokacije. Dozvoljena je i kombinacija parkiranja na parceli sa garažiranjem u okviru objekta. Kapacitet potrebnog broja parking mjesta se određuje po normativima u zavisnosti od namjene/na 1000m²-30PM (10-37PM)</p> <p>Minimalno parking mjesto, kod upravnog parkiranja, za putničko vozilo je širine 2,30 m i dužine 4.80 m na otvorenom a kod garaža dubina parking mjesta je minimum 5.00, a parking mjesto koje sa jedne podužne strane ima stub, zid ili drugi vertikalni građevinski element, ogradu ili opremu proširuje se za 0,30 do 0,60 m, zavisno od oblika i položaja građevinskog elementa.</p> <p>Minimalna širina komunikacije za pristup do parking mjesta pod uglom 90° je 5.50m. Za paralelno parkiranje, dimenzija parking mjesta je 2.00x5.50m a širina kolovoza prilazne saobraćajnice 3.50m.</p> <p>Kod kosog parkiranja, pod uglom 30/45/60° dubina parking mjesta (upravno na kolovoz) je 4.30/5.00/5.30m, širina kolovoza prilazne saobraćajnice 2.80/3.00/4.70m a širina parking mjesta 2.30m.</p> <p>Najmanje 5% od ukupnog broja parking mjesta mora biti namijenjeno licima smanjene pokretljivosti.</p> <p>Prilikom projektovanja garaža projektant je obavezan da poštuje Pravilnik i tehničkim zahtjevima za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozije („Sl. list CG“, broj 9/12).</p> <p>Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju Arhitektonsko oblikovanje objekta treba da bude u skladu sa namjenom i sadržajem objekta, tako da objekat ima prepoznatljivost adekvatnu funkciji, uz obavezu da se ostvari vizuelno jedinstvo cjelovitog prostornog rešenja, i sklad sa okolnim strukturama. U projektovanju objekata je moguće koristiti savremene i/ili tradicionalne materijale, vodeći računa o usaglašenosti likovnog izraza i ambijenta.</p>	

Spoljna obrada objekata-fašada, mora biti izvedena od odgovarajućih materijala koji garantuju adekvatnu zaštitu objekata. Preporučuje se upotreba materijala koji daju mogućnost za savremena i ekonomična arhitektonska rješenja, a istovremeno su dobra zaštita objekata.

U cilju racionalnog korišćenja energije treba iskoristiti sve mogućnosti smanjenja korišćenja energije u objektima. Pri izgradnji objekata koristiti savremene termoizolacione materijale i predvidjeti mogućnost korišćenja solarne energije.

Krovove objekata predvidjeti u skladu sa klimatskim uslovima, sa svim potrebnim slojevima izolacije.

Uslovi za unaprijeđenje energetske efikasnosti

Smjernice za povećanje energetske efikasnosti i korišćenje obnovljivih izvora energije.

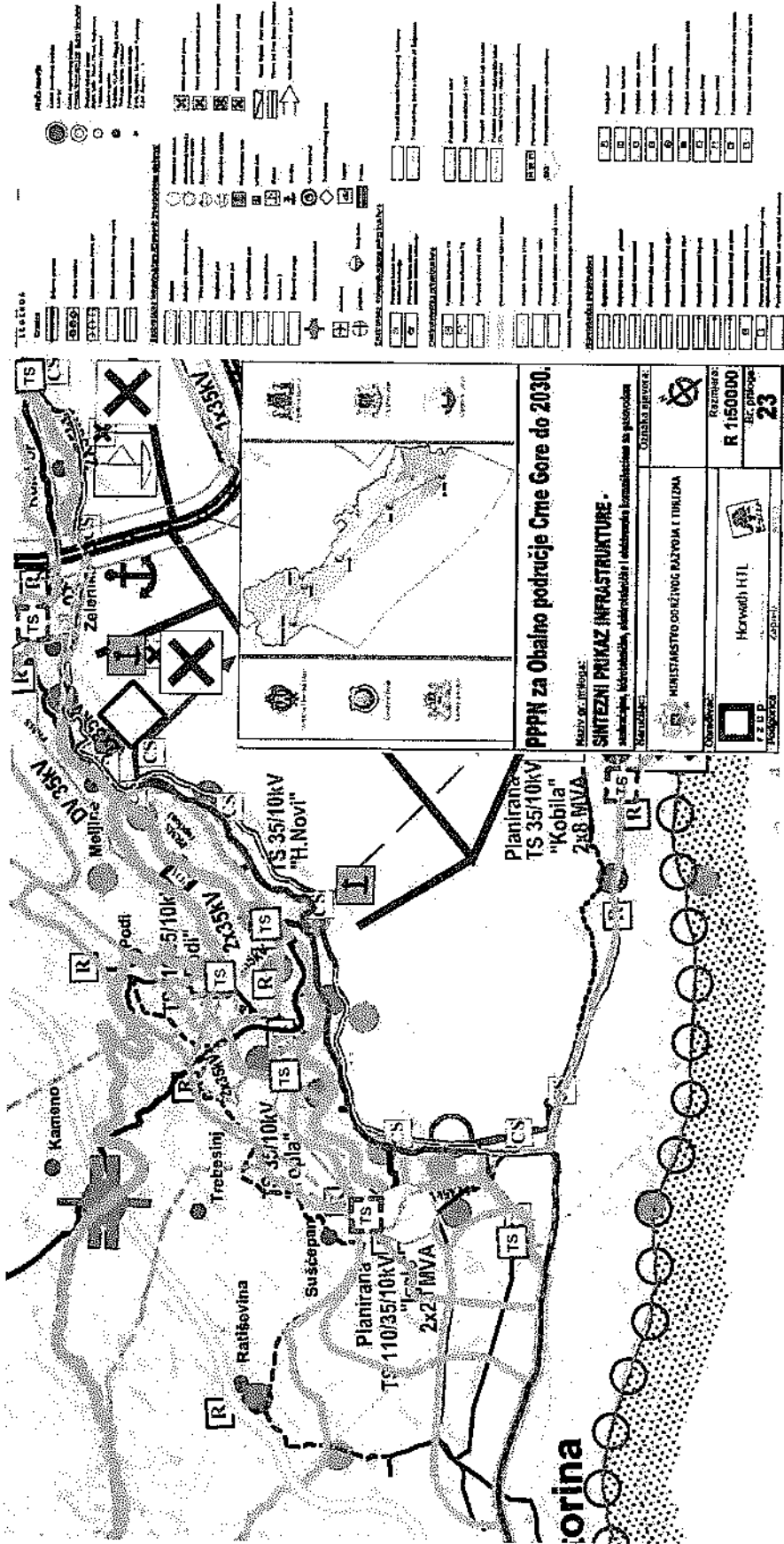
- Očekivani energetski razvoj treba da se osloni na iste one stubove koji su prepoznati u politici razvoja energetike Crne Gore i EU zemalja a to su: (1) energetska efikasnost, i (2) obnovljivi izvori energije. Na taj način kompletan process razvoja čini orživim.
- Mjere energetske efikasnost neophodno je sprovoditi u svim sektorima, domaćinstvima, sektoru usluga (turizam, zdravstveni turizam itd.) i sobračaju.
- Prvi korak koji opština Herceg Novi treba da preduzme je da sprovede zakonske obaveze koje propisuje Zakon o Energetici i Zakon o efikasnom korišćenju energije. Ova dva krovna zakona propisuju uspostavljanje energetskog menadžmenta na nivou lokalne samouprave i izradu dva strateška dokumenta: (1) Trogodišnjeg programa poboljšanja energetske efikasnosti, i (2) Lokalnog energetskog plana. Ovim dokumentima lokalna samouprava će definisati prioritetne podsticajne mjere energetske efikasnosti i podsticaje za povećanje udjela obnovljivih izvora energije.
- Izgradnja i rekonstrukcija objekata se mora vršiti u skladu sa Pravilnikom o minimalnim zahtjevima energetske efikasnosti zgrada SI. list Crne Gore, broj 23/2013 od 27.5.2013. god.
- Najveću energetsku efikasnost objekta je moguće ostvariti:
 - Smanjenjem toplotnih gubitaka objekta, čime se smanjuje potreba za električnom energijom (pasivna arhitektura, upotreba materijala i stolarije koji omogućavaju kvalitetnu izolaciju, a istovremeno dozvoljavaju prostoru da "diše").
 - Pripremom hrane i sanitarne tople vode upotrebom klasičnih goriva.
 - Instalacijom solarnih kolektora za dobijanje sanitarne tople vode iskorišćavanjem solarne energije.
 - Upotrebom LED svjetiljki (8W halogene sijalice mijenja 1W LED tehnologije uz iste svjetlotehničke karakteristike).
 - Upotrebom energetski efikasnih električnih uređaja (razred A).
 - Upotrebom savremenih tehnologija za maksimalno iskorišćavanje prirodne svjetlosti (upotreba svjetlosnih tunela za osvjetljavanje mračnih prostorija – obično podruma i potkrovlja).
 - Upotrebom toplotnih pumpi koje crpe toplotnu energiju iz spoljašnje okoline u zgradu ili iz zgrade u spoljašnju okolinu, tako da se u zimskom periodu koristi za grijanje, a u ljetnjem periodu za hlađenje prostora.
 - Automatsko upravljanje osvjetljenjem i električnim roletnama – Daylight harvesting
 - Primjenom BMS (Building Management System) sistema koji čini skup opreme, softvera i inženjerskih servisa za automatsku kontrolu, nadzor, optimizaciju, intervencije i menadžment tehničkih sistema u zgradi, a sve u cilju obezbeđivanja energetski efikasnog, ekonomičnog i sigurnog upravljanja instalacijama objekta.

Objekte je neophodno graditi uz maksimalnu energetska efikasnost koristeći lokalne obnovljive izvore energije (sunce, vjetar, voda) uz racionalnu upotrebu električne energije.

Kao jedna od najznačajnijih mjera uštede i kontrole potrošnje električne energije, predlaže se upotreba centralizovanih sistema za monitoring i automatsko upravljanje potrošnjom električne energije.

- Planirane objekte u prostoru je poželjno raspoređivati tako da jedni drugima ne zaklanjaju sunčeve zrake u toku zimskih mjeseci. Ukoliko zasjenčenost postoji, ona mora biti svedena na minimum. Nedopustivo je planiranje objekata tako da oni dovode do totalnog zasjenčenja susjednih objekata u toku zimskih mjeseci.
- Oblik objekta bi trebalo da bude takav da on za istu površinu osnove ima minimalnu površinu spoljnjih zidova preko kojih se gubi toplota tj energija.
- Objekte orijentisati ka južnoj strani sa tolerancijom od $\pm 30^\circ$. Otvori planiranog objekta bi trebalo dominantno da budu sa južne strane objekta, tako pozicionirani da sunce u toku zimskih mjeseci može da prodire u prostorije. Otvori sa južne strane treba da su natkriveni nadstrešnicama, balkonima, pergolama i sl., u skladu sa Pravilnikom o minimalnim zahtjevima energetske efikasnosti zgrada, tako projektovanim da štite prodor sunčevih zraka kroz otvore u toku ljetnjih mjeseci a dopuštaju prodor sunčevih zraka u toku zimskih mjeseci.
- Preporučuje se unutrašnji raspored stambenih objekata takav da je kuhinja locirana na istočnom, sjevernom ili centralnom dijelu objekta, dnevni boravak na južnom dijelu, spavaće sobe na sjevernom djelu objekta, zapadnu strana objekta opredjeliti za prostorije koji se koriste u večernjim satima zbog produžene osvjetljenosti. Preporučljivo je uz objekat planirati odgovarajuće zasade drveća i zelenila.
- Posebno važno mjesto u energetska efikasnosti predstavlja spoljni omotač objekta u smislu njegovih termičkih svojstava. S tim u vezi neophodno je da se izgradnja i rekonstrukcija objekata izvodi u skladu sa Pravilnikom o minimalnim zahtjevima energetska efikasnosti zgrada Sl. list Crne Gore, broj 23/2013 od 27.5.2013. god. koji je donijelo Ministarstvo Ekonomije.
- Uštede u sektoru saobraćaja ostvariti: zamjenom dijela drumskog saobraćaja pomorskim, biciklističkim i pješačkim, kao i unapređenjem javnog gradskog saobraćaja. U toku trajanja ljetnje turističke sezone uspostaviti redovne brodske linije duž hercegnovske rivijere, naselja Njivica i poluostrva Luštica. U saradnji sa opštinama Kotor i Tivat otvoriti linije pomorskog saobraćaja koje bi povezale ova tri grada. Javni gradski prevoz unaprijediti posebno u toku trajanja ljetnje turističke sezone uvođenjem veće frkvencije saobraćanja vozila javnog prevoza, otvaranjem novih sezonskih linija i podizanjem kvaliteta vozila na viši nivo. Vertikalnu povezanost grada osnažiti izgradnjom liftova, uspinjača i sl. na predviđenim lokacijama.
- U Herceg Novom najveći potencijal vezano za korišćenje obnovljive energije postoji u korišćenju sunčeve nergije. Sunčeva energija se putem solarnih termalnih panela može koristiti za dobijanje korisne toplote ili upotrebom fotonanskih panela za dobijanje električne energije. Prostorni plan opštine Herceg Novi do 2030 godine mora otkloniti sve urbanističke barijere masovnoj primjeni solarnih kolektora van zaštićenih zona. Solarni paneli (termalni i fotonaponski) se mogu postavljati na krovovima objekata (kosim i ravnim), na tlu ili na odgovarajućim konstrukcijama koje predstavljaju sastavni dio objekta ili uređenja terena oko objekta (npr. nadkrivanje parking prostora ili sl.).
- Nije dozvoljeno postavljanje solarnih panela na kulturno-istorijskim spomenicima, vjerskim objektima niti na ili iznad poljoprivrednog zemljišta.
- Nije dozvoljeno postavljati solarne panele na lokacijama koje pokrivaju zaštitne šume ili šume posebne namjene.
- Na krovovima objekata koji se nalaze unutar zidina starog grada tj režimu zaštite starog grada nije dozvoljeno postavljati solarne kolektore.

	<ul style="list-style-type: none"> - Fotonaponski paneli mogu proizvoditi električnu energiju u izolovanom ili ostrvskom režimu rada (off grid) ili priključeni na elektrodistributivni sistem (on grid). Uslove priključenja fotonaponskog sistema na elektrodistributivni sistem propisuje operater Distribucije. - Solarne sisteme i toplotne pumpe kao energetska i obnovljiva rješenja treba posebno snažno ohrabrivati kod objekata, bilo stambenih ili turističkih, koji će biti u upotrebi tokom čitave godine. U tom slučaju energetske uštede su najveće, ali je i vrijeme otplate ovakvih sistema najkraće.
	<p>Sastavni dio ovih urbanističko tehničkih uslova su i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mišljenje Sekretarijata za komunalne djelatnosti, br. 02-13-335-673/22 od 26.04.2022.godine; - Mišljenje Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorata za zaštitu i spašavanje, br.30-236/22-UIP-1477/2 od 26.04.2022.godine; - Mišljenje Opština Herceg Novi – Kabinet Predsjednika opštine, br. 02-5-018-787/22-1 od 26.04.2022.godine; - Projektantski vodovodni i kanalizacioni uslovi izdati od strane Vodovod i kanalizacija d.o.o., br. 02-1471/22 od 29.04.2022.godine; - Uslovi za izradu tehničke dokumentacije izdati od strane CEDIS d.o.o., br 30-20-05-1845/1 od 29.04.2022.godine; - Mišljenje Agencije za zaštitu životne sredine, br. 03-D-1461/2 od 27.04.2022.godine; - Mišljenje Ministarstva prosvjete nauke i sporta, br 01-011/22-3438/2 od 27.04.2022.godine; - List nepokretnosti 443 – Izvod i kopija plana izdati od strane Uprave za katastar i državnu imovinu – PJ Herceg Novi.
	<p>Napomena: Ovi urbanističko - tehnički uslovi važe do donošenja Plana generalne regulacije Crne Gore.</p>

PPPN za Obalno područje Cme Gore do 2030.

Naziv objekta: **SINTEZNI PRIKAZ INFRASTRUKTURE**
 sadržaj: **električne, hidrotekničke i elektroenergetske instalacije sa prirodnim resursima**
 Razred: **R 1150030**
 Ovrha: **Horwath HTL**
 Datum: **23**